

АТОМНИК України

№44 (414) 30 жовтня 2008 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ
ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ГІДНА ПРАЦЯ — ОСНОВА ГІДНОГО ЖИТТЯ

Коли ж загляне сонце і в наше віконце?

З ініціативи Міжнародної конфедерації профспілок 7 жовтня 2008 року було оголошено Всесвітнім днем дій за гідну працю. Зважаючи на загальнодержавну важливість і соціальну значимість цієї події для нашої країни, Федерація профспілок України не лише закликала трудівників підтримати дії профспілок, а й організувала цього дня низку публічних акцій, присвячених проблемі забезпечення гідної праці. Зокрема, з 10.00 до 10.30 члени Молодіжної ради Федерації профспілок України провели театралізовану акцію «Ні — тьшовим зарплатам». Вона розпочалася на майдані Незалежності біля Будинку профспілок. Потім молоді люди пройшли до будівлі Київської міськдержадміністрації та будинку Української спілки промисловців і підприємців. Біля останнього відбувся короткий мітинг і символічне спалювання «конверта з тьшовою зарплатою». На транспаранті, який тримали учасники дійства, містилося центральне гасло «Чорна зарплата — вбивця майбутнього». В такий спосіб був висловлений протест у зв'язку з незабезпеченням органами державної влади України та роботодавцями гідного рівня оплати праці для молоді. А вже об 11.00 у Будинку профспілок упродовж двох годин за участю представників уряду, об'єднань профспілок, роботодавців, громадських організацій, народних депутатів України, відомих політиків та вчених пройшли громадські слухання на тему: «Гідна праця в Україні — основа гідного життя».

Відкриваючи зазначені громадські слухання, тимчасово виконуючий обов'язки Голови Федерації профспілок України Ігор Луцишин нагадав присутнім, що концепція гідної праці була розроблена Міжнародною організацією праці ще в 1999 році. Згідно з нею гідна праця — це високопродуктивна праця, яка гарантує гідний зарібок та соціальний захист чоловіків і жінок за умов свободи об'єднання, відсутності дискримінації, дотримання безпеки на робочих місцях та поваги до людської гідності. До речі, подібні права декларовано гарантуються нині чинною Конституцією України. Однак насправді ринок праці нашої країни характеризується досить низьким рівнем зарплати найманих працівників, незадовільними санітарно-гігієнічними умовами, високим травматизмом та незадовільною системою соціального захисту. Особливо всі ці негативи багатократно посилюються в умовах економічної нестабільності, глобальної фінансової, енергетичної та екологічної криз, а також невпинного зростання цін на продовольчі й промислові товари. Тому на часі спільно посилити боротьбу з цими негативними явищами, в тому числі й на міжнародному рівні.

Федерація профспілок України виступила ініціатором протидії вище переліченим негативним явищам. У червні цього року було підписано Меморандум про взаєморозуміння між Міжнародною організацією праці й українським урядом, роботодавцями та профспілками щодо підготовки

Програми гідної праці на 2008—2011 роки для України. Чи стане головним пріоритетом нинішньої влади забезпечення гідною працею всіх трудящих — питання аж ніяк не риторичне. Адже на кін поставлено майбутню українську державу та націю. Але це не в останню чергу залежить від усіх нас та конкретної позиції кожного трудівника. Зі свого боку Федерація профспілок України, як зазначив Ігор Ярославович, вимагає від уряду розробити та реалізувати таку програму, яка б сприяла досягненню повної продуктивної зайнятості та доведення рівня оплати праці в Україні до середньоєвропейського, а також запровадженню європейських соціальних стандартів.

Більш предметну доповідь на цю тему зробив народний депутат, голова Комітету Верховної Ради України з питань праці та соціальної політики Василь Хара. Насамперед він звернув увагу на те, що середньомісячна зарплата в Україні є найнижчою серед країн, з якими ми межуємо. Якщо, наприклад, у нашій країні вона в 2006 році становила 164 євро, то в Росії — 315 євро, Румунії — 326 євро, Польщі — 637 євро, Угорщині — 648 євро, а в Словенії — аж 1213 євро. Саме такий неймовірно низький її рівень, а також незадовільні умови праці спонукають найбільш активних і кваліфікованих наших громадян працездатного віку поспіхом виїжджати за кордон у пошуках більш-менш прийнятних зарібків. Особливо цьому сприяє мізерна частка зарібку в

собівартості продукції, яку ми виробляємо. Якщо в розвинених країнах Європи, до яких ми так настирно прагнемо приєднатися, вона становить 40—60 відсотків, то в Україні — лише 14 відсотків або й того менше. В Україні взагалі надто повільно йде процес переходу від зарібкової плати як частки прибутку підприємства до зарібкової плати як ціни робочої сили. А надто низька оплата праці в свою чергу гальмує зростання попитної спроможності населення та стримує процеси формування самодостатності споживчого ринку й конкурентоспроможності української економіки. Майже чверть працюючих отримує зарплатню нижче жалюгідного прожиткового мінімуму. Безумовно, така ганебно-плачевна ситуація, що склалася з зарібковою платою в Україні, вимагає негайного вирішення.

Не менш гострою залишається проблема ліквідації заборгованості із зарібкової плати та здійснення її своєчасної виплати. Впродовж минулого року така заборгованість з 806,4 млн. грн. зменшилася до 668,7 млн. грн. Проте на 1 вересня нинішнього року вона знову зросла на 4 відсотки й досягла 695,2 млн. грн. Водночас при недостатньому рівні погашення заборгованості з виплати зарібковій працівникам економічно неактивних підприємств, на переконання Василя Георгійовича, уряд не застосував належних заходів зі створення законодавчих, організаційних та фінансових умов для розв'язання цієї проблеми.

(Закінчення на 2-й стор.)

СТАТИ НА ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ВІД НАСЛІДКІВ КРИЗИ

ЗВЕРНЕННЯ Федерації профспілок України до органів державної влади, роботодавців

Федерація профспілок України висловлює крайню стурбованість членів профспілок, профспілкових організацій ситуацією, що складається в Україні у зв'язку з світовою фінансовою кризою, яка вже негативно позначилася на багатьох секторах економіки, зокрема, в металургійній, хімічній, будівельній галузях, торгівлі.

Криза загрожує роботі, домівкам та майбутньому мільйонів трудящих та їх сімей, які ніколи не отримували достатніх доходів у роки реформ, яким недоплачували за їхню працю і які не несуть відповідальності за те, що відбувається з фінансами та економікою України.

Нинішню ситуацію послідовно створювали безвідповідальні політики та бізнес. Світова фінансова криза лише прискорила негативні процеси.

Члени профспілок обурені тим, що податки, сплачені працівниками в Україні, використовуються для порятунку від банкрутства тих, чия жадібність, безвідповідальність та зловживання владою призвели до фінансової кризи, загальмували розвиток економіки, поставили під загрозу діяльність тисяч підприємств і організацій.

Федерація профспілок України застерігає, що труднощі, що виникли, не повинні бути перекладені на плечі трудящих, які можуть найбільше постраждати через масові звільнення, затримку зарплат, переведення на скорочений робочий тиждень, згорання соціальних програм на підприємствах.

Ми сподіваємось, що стурбованість влади, нинішнє бажання гасити «пожежі» в економіці є чимось більшим, аніж традиційна «показова стурбованість» напередодні чергових парламентських виборів.

Профспілки вимагають від уряду остаточно покітчити з підтримкою жадібності та непомірного апетиту бізнесу. Кожен крок влади повинен ґрунтуватися, насамперед, виключно на Конституційному статусі України як соціальної держави, а відповідно — на реальних життєвих інтересах трудящих та їхніх сімей.

Вважаємо, що Верховна Рада України, Президент України, РНБО, уряд зобов'язані вжити невідкладних заходів з метою захисту громадян від наслідків кризи і не допустити: перекладення державою і бізнесом наслідків фінансової кризи на плечі працівників і членів їх сімей, рівень доходів у переважній більшості яких є нижчим за конституційні гарантії; погіршення соціально-економічного становища працівників шляхом можливого зниження державних соціальних гарантій і стандартів та перегляду зобов'язань роботодавців у колективних договорах у бік зменшення; масових звільнень працівників, запровадження безоплатних відпусток; зниження рівня зарібкової плати працівників; затримання виплати зарібкової плати і пенсій через банківську систему.

Звертаємось до Президента України Ющенка В.А. з пропозицією скликати до 1 листопада ц.р. Національну тристоронню соціально-економічну раду при Президенті України для обговорення ситуації, що склалася у фінансовому секторі та реальній економіці, і вироблення узгоджених дій органами державної влади та соціальними партнерами щодо подолання кризи.

Звертаємось до Прем'єр-міністра України Тимошенко Ю.В. з пропозицією про проведення невідкладних консультацій з профспілками з питань, які ініціюються урядом як стабілізаційні антикризові заходи, та введення до антикризових органів представників профспілок з метою недопущення порушення умов Генеральної угоди на 2008—2009 роки та погіршення соціально-економічного становища працівників, розблокування урядовою стороною роботи Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Звертаємось до Голови Національного банку України Стельмаха В.С. з пропозицією провести зустріч з представниками профспілок з питань безумовного забезпечення банківськими установами платіжних зобов'язань перед громадянами та юридичними особами, забезпечення права вільно розпоряджатися своїми коштами.

Звертаємось до Верховної Ради України, політичних фракцій щодо невідкладного прийняття Державного бюджету України на 2009 рік, без зниження передбачених проектом рівня державних соціальних стандартів та гарантій.

Сила і могутність держави у тому, що її громадяни задоволені життям у своїй країні і можуть розраховувати на надійну підтримку держави. Лише за таких умов, у разі виникнення загрози стабільності, вони без вагань підтримають державну владу і разом дадуть гідну відповідь усім викликам часу. Руйнівну хвилю світової економічної кризи Україна переживе легше, якщо влада, бізнес і профспілки пліч-о-пліч зустрінуть її єдиним спротивом.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЯДЕРНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Вітчизняний атомний розвиток: варто позбутися ілюзій, але не оптимізму

Згідно з програмою VI Міжнародного форуму «Паливно-енергетичний комплекс України: сьогодні та майбутнє» другий день його насиченої роботи, що припав на 26 вересня, заздалегідь було визначено Днем атомної енергетики (див. «АУ» №40, 42, 43, 2008 рік. — Прим. ред.). За кількістю та різноманітністю заходів він став посправжньому знаковим для цієї потужної галузі нашого народного господарства. А центральне місце посів «круглий стіл» на тему «Атомна енергетика України. Інвестиційні можливості», організаторами якого виступили ДП НАЕК «Енергоатом», департамент ядерної енергетики та атомної промисловості Мінпаливенерго України та ВАТ «ТВЕЛ» за участю представників Комітету Верховної Ради України з питань ПЕКУ і Кабінету Міністрів України. Зазначена тема «круглого столу» виявилася не лише потрібною, а й неабияк своєчасною та актуальною, що в свою чергу спричинило досить гостру полеміку між її учасниками про подальший розвиток атомної енергетики не

Газета «Атомник України» — інформаційний спонсор VI Міжнародного форуму з ПЕКУ-2008

тільки в нашій країні, а й у цілому світі. Особливо ґрунтовно підготовленими до неї виявилися представники дружньої нам Росії. І це стосувалося не тільки російсько-українського співробітництва у сфері енергетичного машинобудування, експлуатації реакторів ВВЕР-1000 та видобутку урану, де вже набуто значного досвіду багаторічної співпраці сторін, а й багатьох інших, у тому числі суто специфічних питань розвитку галузі. Але те відбувалося цілком природно й спрогнозовано. Адже початок такому всебічному й продуктивному обговоренню поклали два основні виступи — міністра палива та енергетики України Юрія Продана «Реалізація стратегії розвитку атомної енергетики України на період до 2030 року» та президента ДП НАЕК «Енергоатом» Юрія Недашковського «Спорудження нових атомних блоків в Україні: перспективи, проблеми, можливості, які ми ї хочемо, зважаючи на особливу значущість порушених питань і проблем, запропонувати читачам «Атомника України» у кількох номерах.

У сфері впливу Атомпрофспілки перебувають підприємства Мінпаливенерго, МНС, Мінохорони природи, Мінпромполітики України тощо. <http://www.atomprofspilka.info>

КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР — МАЛА КОНСТИТУЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Найголовніше у колективі — «соціальний мир»

Атомпрофспілка України неодноразово акцентувала увагу керівництва державної акціонерної компанії «Ліки України» на неухильне виконання вимог трудового законодавства та положень чинної Генеральної угоди. Так, майже рік тому голова профспілкової організації з 12-річним стажем, провізор вищої категорії дочірнього підприємства ДАК «Аптека №5», що перебуває у складі Енергодарської об'єднаної організації профспілки (Запорізька обл.), Наталія Зав'ялова звернулася до ЦК профспілки заради вираження питання про неоповну

...Тільки рідше позиція Атомпрофспілки допомогла тоді відстояти справедливість і гідність аптекарів. На її пропозицію Мінпраці та соціалітики України перевірили факт недотримання законодавства про працю у ДАК «Ліки України» й ужило заходів для усунення виявлених відхилень від закону. Стосовно керівника компанії було складено й передано до райсуду м. Києва протокол про адміністративну відповідальність, а головне, збільшено мінімальні посадові оклади працівників аптеки відповідно до вимог Генеральної угоди.

Здавалося, загроза «соціальному миру» у колективі минула. Проте і конструктивними такі партнерські взаємовідносини сьогодні не назвеш, бо колективний договір на 2008 рік і досі тут не підписаний ківським керівництвом компанії. Чергова, третя, спроба прийняти цей документ відкладена на кінець жовтня.

Пред'явлення доказів сторонами, обов'язкове врахування думок одна одної, обопільна готовність зробити певні поступки — це шлях до усунення розбіжностей та укладення трудової угоди.

— Якщо і цього разу керівництво ДАК маніпулюватиме соціальними зобов'язаннями сторін, — наголошує Наталія Валерівна, — то наш невелич-

кий колектив і профком знають і обстоюватимуть свої інтереси. Бо уже до смішного доходять, коли адміністрація усерйоз вважала, що наша профспілка організації діє за рахунок прибутку аптеки, а не членських внесків. Або вимагала конкретизувати у колективній угоді виконання мотів громадських обов'язків в інтересах трудового колективу чи просто заперечувала право брати участь у роботі виборних профорганів у рамках Енергодарської об'єднаної організації профспілки в обумовлені законом про профспілки кілька годин на тиждень.

Попри такі дрібні причіпки, ми розуміємо, —

зауважує профлідер, — що трудове життя постійно змінюється, потребує нових рішень, а отже, певного коригування, яке раціональніше робити саме через колективний договір. Обов'язковість здійснення цього двостороннього процесу, а не бажання працедавця укладати чи ні договір, регламентує Закон України «Про колективні договори

і угоди» (частина третя статті 10), а також відповідальність за ухилення від участі у переговорах (стаття 17).

Із питань порядку денного IV Пленуму ЦК профспілки

На знімку (зліва—праворуч): заступник завідувачки ДП «Аптека №5» Ольга ТИЧУК, досвідчені провізори — голова профкому аптеки Наталія ЗАВ'ЯЛОВА, Людмила ПАЛІЄНКО, провізори, член профкому Ірина КОРНЮШКИНА та Людмила ШКУРКО

ОХОРОНА ПРАЦІ — ОСНОВНА ЗАПОВІДЬ ВИРОБНИЦТВА

«Провід може бути дерев'яним, але...»

Валерія Бондаренка, начальниця бюро охорони праці відділу охорони праці, пожежної безпеки та міжвідомчого нагляду ВП «Атом-енергомаш», можна часто зустріти у заводських цехах відокремленого підрозділу. Щодня він самостійно обходить робочі місця, а під час щотижневих перевірок з культури виробництва і безпеки — у складі комісії, що включає керівників заводів, начальників цехів, старших майстрів, працівників відділу охорони праці, громадських інспекторів праці, голів цехових комітетів профспілки.

Того дня Валерія Васильович навідалася до механоскладального цеху Енергодарського заводу нестандартного обладнання і трубопроводів (НСОІТ), який, до речі, відзначений Дипломом «Колектив високої культури виробництва» ДП НАЕК «Енергоатом». Напередодні у цеху побувала комісія, яка з'ясувала температурний і питний режим, освітленість

виробничого середовища тощо. Інтерес до цих питань був не випадковим. Донедавна зі сходу боку цеху його працівникам цілий день сліпило літнє сонце, зашкалювала плюсова температура у приміщенні, а у вечірні зміни, навпаки, бракувало світла безпосередньо на робочих місцях.

Замірювання мікроклімату санепідстанцією усередині цеху також були невтішними. Відтак за результатами обходу було складено акт, обговорено його на одній із регулярних (щоп'ятниці) нарад з охорони праці і занесено до протоколу, що є обов'язковим до виконання.

Сьогодні височезні вікна «сонячної» ділянки цеху мають сучасні жалюзі, велика кімната майстрів обладнана кондиціонером, внутрішньоцехова температура, згідно з відповідним наказом з охорони праці по-

має бути дерев'яним, але...»

На знімку: Валерій БОНДАРЕНКО (праворуч) і голова цехової профспілки, зварник заводу НСОІТ Володимир МИРОШНИЧЕНКО. Для обох охорона праці є важливою складовою їхньої діяльності; у цеху робота «горить»

має бути дерев'яним, але...»

має бути дерев'яним, але...»

має бути дерев'яним, але...»

має бути дерев'яним, але...»

має бути дерев'яним, але...»

має бути дерев'яним, але...»

Фотоінформації Миколи ВАРЧИНОГО

Коли ж загляне сонце і в наше віконце?

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.)

Ці та інші причини неабияк впливають на рівень зайнятості в Україні, який залишається досить низьким порівняно з цим показником у багатьох країнах Єврозонозу. Але окрім незадовільних умов праці та низького рівня заробітної плати, зростання зайнятості стримується також невідповідністю професійно-кваліфікаційного рівня робочої сили потребам економіки та ринку праці. Однак мало що робиться в цьому плані, щоб змінити ситуацію на краще. Лише трохи більше 1 мільйона найманих працівників, що становить 9,2 відсотка облікової чисельності штатних працівників, підвищили свою кваліфікацію впродовж минулого року. А це в свою чергу призвело до того, що в неформальному секторі економіки в 2007 році було зайнято 4,7 мільйона осіб. До того ж чи не третина з них працювала за усною домовленістю, що призводить до грубого порушення прав працюючих за умовами праці, рівнем грошової винагороди, пенсійним забезпеченням та іншими складовими їхнього соціального захисту.

Досить високомі залишається рівень молодіжного безробіття, який становить 12,5 відсотка серед економічно активного населення віком 15—24 роки. Це й не дивно. Адже загальну кількість безробітних відразу поповнює 17,4 відсотка з-поміж тих, хто щойно закінчив загальноосвітню та вищу навчальні заклади. Тож неформальний сектор поглинає загрозою високу частку зайнятого в цьому віці населення — чи не третину. Водночас економіка країни дедалі гостріше відчуває дефіцит висококваліфікованих кадрів, а демографічна криза стає надто серйозним викликом при формуванні трудового потенціалу вже в найближчій перспективі. Доводиться акцентувати увагу присутніх і на інших негативних моментах цієї загальнодержавної проблеми.

Який же бачиться вихід? Здавалося б, насамперед потрібно апелювати до нинішньої влади. Однак народний депутат Василь Хара чесно зізнався, що не вірить їй владі — а це Президент, Верховна Рада і Кабмін, — ні роботодавцям у намірах успішного вирішення дилеми: гідній праці — гідну зарплату. Адже ще в

2000 році Указом Президента України Леоніда Кучми була схвалена Концепція реформування оплати праці. Проте за всі ці роки у цьому напрямі не було зроблено жодного конкретного кроку. Зате є профспілки, ствердно констатував Василь Георгійович, які чи не єдині можуть досить успішно впровадити з цим завданням. Вони це зобов'язані робити шляхом свого дійового впливу на економіку підприємств та галузей при формуванні колективних договорів, галузевих тарифних і регіональних угод із вимогою належної оплати, як це вже давно чинять за кордоном.

Зрозуміло, що така гостра доповідь у свою чергу не могла не викликати полеміку серед присутніх. Хоча заступник міністра праці та соціальної політики України Віктор Оніщук відразу спробував дещо пом'якшити критику на адресу бодай однієї з владних гілок. Насамперед він констатував, що уряд постійно дбає про підвищення розміру мінімальної заробітної плати та заробітної плати в бюджетній сфері.

Другим напрямом дій є створення ринку праці, де значне місце мають посідати регулярно перепідготовка кадрів та існують реальні можливості для кар'єрного росту працівників. Чимало важить й існування та розвиток соціального діалогу в нашому суспільстві. Наприклад, укладено Меморандум про партнерство й співробітництво між Кабміном та всеукраїнськими профспілками і профоб'єднаннями, якими окреслено основні напрями співпраці.

Внесено зміни й до регламенту Кабміну, які передбачають залучення профспілок та організацій роботодавців до процесу прийняття рішень із питань, що стосуються соціально-трудової сфери, а також участь у засіданнях урядових комітетів і навіть урядів під час розгляду цих питань. На доказ цього Віктор Миколайович нагадав, що тільки впродовж квітня—червня цього року відбулися зустрічі Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко з профактивом Федерації профспілок України та профоб'єднаннями паливно-енергетичного комплексу, бюджетної сфери, транспортної галузі, оборонно-промислового комплексу, машинобудівного комплексу, сфери послуг,

аграрного сектору та окремих галузей промисловості. Він повідомив також, що в рамках підготовки Програми гідної праці Міністерство праці та соціальної політики України ініціювало перед Міжнародною організацією праці включення України до складу небагатьох країн, в яких передбачається провести, за організаційної та методологічної підтримки керівництва цієї організації, пілотне обстеження з вимірюванням загальноприйнятих показників гідної праці. Досить важливо, що цю ініціативу було прийнято. Її постарайтесь реалізувати вже найближчим часом. Між іншим, Віктор Оніщук закінчив свій виступ з вірою в те, що тільки об'єднання спільних зусиль може служити ключем для успішного вирішення таких проблем.

Генеральний директор Федерації роботодавців України Володимир Грищенко небезпідставно зазначив, що вислів «гідна праця» не просто гарне словосполучення, а ціла філософія. Тому зводити все до розміру оплати та охорони праці, при всій їхній беззаперечній важливості, не тільки не коректно, на його переконання, а й небезпечно. Адже саме в площині такої філософії лежить підвищення не лише рівня життя наших співвітчизників, запровадження більш високих соціальних стандартів, а й ефективний розвиток всієї економіки України. Передусім з цих причин ФПУ, яка об'єднує у своєму складі понад 500 організацій роботодавців, стала одним з основних ініціаторів впровадження концепції гідної праці в Україні. Але для її реалізації необхідно мати конкретний інструмент досягнення балансу інтересів держави, роботодавців та найманих працівників. І він є. На його створення світ потратив понад сто років. Це соціальний діалог. Однак в Україні він є не засобом створення взаємовідносин працівників, роботодавців та влади з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств та економіки в цілому, а лише ширмою для прикриття подвійних стандартів, які, на жаль, стали нормою нашої влади незалежно від прізвищ та назв політичних сил.

Президента Спілки орендарів і підприємців України Віктора Хмільовського насамперед турбує справа із забезпечення найманих пра-

цівників гідними умовами праці та власне працею. Тому він вважає, що сьогодні ми маємо той випадок, коли профспілки й роботодавці мають об'єднатися для того, щоб унеможливити притиснення роботодавця в його правах, що сьогодні, на жаль, трапляється доволі часто, законодавчою та виконавчою владою при вирішенні основного завдання зі створення гідних умов праці для найманих працівників. І поганим прикладом тут, як не дивно, подає Київ. Особливо вразило варварське нищення приватного бізнесу власників малих архітектурних форм, котрих у столиці налічується близько 7 тисяч, вони забезпечували роботою понад 50 тисяч найманих працівників. Ні Київська, ні Київська міськдержадміністрація не дослухалися до голосу людей. Не допомогло навіть втручання профспілок. Тож необхідно бути дійовими й наполегливими в таких випадках. Тим більше що на сьогодні вже всім зрозуміло, що без допомоги профспілок роботодавцям самостійно просто не під силу реалізувати концепцію гідної праці.

Цікавим виявилось й повідомлення завідувача кафедри Київського національного економічного університету, доктора економічних наук, професора Ігоря Манцурова, який за дорученням Міжнародної організації праці опрацьовує показники виміру гідної праці в Україні. Адже гідну працю необхідно оцінювати не «на око», а відповідно до загальноприйнятих сертифікованих критеріїв. Тільки тоді ми матимемо достовірну статистику стосовно гідної праці в нашій країні. До речі, система статистичних показників вимірювання гідної праці включає 11 груп. Кожна з них має основні й додаткові показники. Така система дозволяє досить точно оцінити стан справ із забезпеченням гідної праці та відповідної оплати для найманих працівників. Залишилася дрібниця — дати їй життя.

Не залишили байдужими присутніх й інші виступи. Під кінець громадських слухань «Гідна праця в Україні — основа гідного життя» їх учасники прийняли відповідну резолюцію, в якій стисло виклали свій погляд на цю проблему. В одному з її пунктів зазначено, що реалізація Концепції гідної праці має стати тєю базою, навколо якої повинні згуртуватися держава і громадянське суспільство. Тож коли загляне сонце і в наше віконце?

Олексій МИКИТЕНКО

НА ПРОХАННЯ ЧИТАЧІВ: РОЗ'ЯСНЮЄ ПРОФСПІЛКОВЕЦЬ

КАК РАССЧИТАТЬ максимально возможную пенсию по возрасту в солидарной системе

Таким образом, при вычислении Зв учитываются приведенные выше суммы, а при вычислении Зп необходимо учесть предельную сумму, которая установлена в стране за календарный год, предшествующий году обращения за исчислением пенсии.

Разумеется, мы не в силах привести здесь расчеты самого оптимального размера пенсии по возрасту для каждого пенсионера, даже если он является нашим читателем, (центральная компьютерная программа в районном отделении пенсионного фонда это сделает не хуже, **если будут предоставлены справки о заработках за оптимально выбранные месяцы до 1 июля 2000 года**). Методику такого расчета для рядового работника мы приведем на конкретном примере, а для начала рассчитаем пенсию, например, для работника, который уволился с работы и обратился за назначением пенсии впервые в 2008 году, имея страховой стаж 35 лет. При этом для еще большей наглядности (чтобы избавиться от промежуточных вычислений) допустим, что размер его заработной платы строго соответствовал среднестатистическому по Украине — некоторый гипотетический случай. Тогда упомянутые выше выражения свернутся в одну простую формулу $P = 0,35 \times 1,2 \times Z_3 \times K_3 + \Delta P = 0,42 \times Z_3 + \Delta P$, где «индивидуальный» коэффициент заработной платы застрахованного работника равен единице ($K_3 = 1$), а Z_3 — средняя заработная плата работников, занятых в отраслях экономики Украины за 2007 год равна 1197,91 грн. Следовательно, пенсия согласно статье 27 Закона $P = 0,42 \times 1197,91 = 503,12$ грн. В случае, когда $K_3 = 2$, $P = 0,45 \times 1197,91 \times 2 = 1006,24$ грн. С учетом статьи 28 Закона пенсия будет равна:

с 1 января 2008 г.
 $P = 503,12 + 0,10 \times 470 = 550,12$ грн. — при $K_3 = 1$;
 $P = 1106,24 + 0,10 \times 470 = 1053,24$ грн. — при $K_3 = 2$;
с 1 апреля 2008 г.
 $P = 503,12 + 0,10 \times 481 = 551,22$ грн. — при $K_3 = 1$;
 $P = 1006,24 + 0,10 \times 481 = 1054,34$ грн. — при $K_3 = 2$.

С 1 июля и с 1 октября 2008 г. местными пенсионными фондами пенсии будут пересчитаны автоматически согласно увеличенным размерам прожиточного минимума для лиц, утративших трудоспособность. Так, согласно постановлению КМУ «О повышении уровня пенсионного обеспечения граждан» от 16.07.2008 года №654 минимальные пенсии по возрасту и за выслугу лет (кроме пенсий при неполном стаже работы установлены в размере 544 грн. с 1 июля 2008 года).

2.2. Как выбрать временной интервал?

Для того чтобы величина рассчитанной пенсии по возрасту получилась максимально возможной, необходимо правильно выбрать

временной интервал, т. е. те календарные месяцы страхового стажа К, за которые берется заработная плата в рамках Закона, чтобы исчисленная пенсия получилась максимальной (разумеется, для этого нужно иметь сведения о заработной плате в разрезе лет).

Прежде всего, необходимо определить такие 60 календарных месяцев страхового стажа подряд до 1 июля 2000 года независимо от перерывов в работе, которые обеспечат максимальный «индивидуальный» коэффициент заработной платы за данные 60 месяцев (весь период страхового стажа, начиная с 1 июля 2000 года, подключается в обязательном порядке). Таких вариантов может быть несколько. Затем необходимо учесть следующее.

Так как Законом с 1 января 2004 года предоставлено право «по выбору лица, обратившегося за пенсией, из периода, за который учитывается заработная плата для исчисления пенсии, исключается период до 60 календарных месяцев подряд при условии, что указанный период составляет не более 10 процентов продолжительности страхового стажа» (в компьютерной программе эта процедура названа «оптимизацией»), то из выбранных нескольких вариантов по 60 календарных месяцев подряд до 1 июля 2000 года выбираем тот, который и обеспечит максимальный «индивидуальный» коэффициент заработной платы за все оставшиеся месяцы — до 1 июля 2000 года и за весь период страхового стажа с 1 июля 2000 года (до момента обращения за пенсией) с учетом исключения месяцев с «худшими» относительными заработками в пределах 10 процентов продолжительности страхового стажа.

Может оказаться, например, что из 60 календарных месяцев подряд до 1 июля 2000 года целесообразно выбрать только 24 календарных месяца подряд, а остальные 36 календарных месяцев взять сознательно с небольшими коэффициентами заработной платы, если они являются претендентами на исключение в пределах 10 процентов продолжительности страхового стажа, т. е. все зависит от реальных заработков и страхового стажа конкретного работника.

При реализации процедуры «оптимизации» часто возникают вопросы у пенсионеров, какую часть периода до 1 июля 2000 года или после этой даты можно исключить из подсчета заработной платы и как производить исключение неблагоприятных периодов с невысокой заработной платой. Абзацем третьим части первой статьи 40 Закона не оговаривается какой-то один период исключения: либо из любых 60 календарных месяцев страхового стажа подряд до 1 июля 2000 года, либо из периода страхового стажа, начиная с 1 июля 2000 года. То есть эти два периода не разделяются, а берутся как одно целое. Например, по состоянию на 2 января 2008 года вы сами или с помощью адвоката

выбрали 60 календарных месяцев подряд страхового стажа с 01.12.1985 г. по 30.11.1990 г., а заработная плата после 1 июля 2000 года (если фактически она имела место) подтверждается сведениями персонализированного учета, ее необходимо знать за каждый месяц (есть еще один нюанс: сведения о заработной плате за последний (2007) год поступят в районный Пенсионный фонд к апрелю следующего (2008) года. Поэтому работники при подаче заявления на назначение (перерасчет) пенсии должны предоставить информацию о заработной плате за 2007 год в установленном законодательством порядке). И все эти 150 месяцев (60+90) составляют единый период, в котором все эти 150 месяцев считаются расположенными подряд.

Основное требование состоит в том, чтобы исключение календарных месяцев страхового стажа производилось не избирательно, а подряд. Другими словами, исключение календарных месяцев страхового стажа можно провести либо в начале единого (целого) периода, либо в середине, либо в конце.

Заметим, что при проведении процедуры «оптимизация» в 2008 году кратность вычисления страхового стажа применяться не может. Таким образом, кратность страхового стажа (за месяцы до 1 января 2004 года) учитывается лишь при вычислении коэффициента страхового стажа (статья 25) и общего числа лет страхового стажа при расчете П (статья 28), а при «оптимизации» не применяется.

2.3. Приведем пример расчета пенсии по возрасту (Пример 1)

Работник в январе 2008 г. впервые обратился за назначением пенсии по возрасту. Справки о заработной плате предоставил с 1 января 1995 г. по 31 декабря 1999 г. и с 1 июля 2000 г. по 31 декабря 2006 г. (с 01.01.2003 г. по 31.12.2003 г. и с 01.07.2005 по 30.06.2006 г. не работал). Стаж работы составляет 30 лет и 8 месяцев, из них 10 лет работы по Списку №1 (особо вредные условия труда) до 1 января 2004 г. Имеет право на пенсию по Списку №1.

Сначала вычисляем коэффициент страхового стажа:

$$K_3 = \frac{(30 + 10) \times 12 + 8}{100\% \times 12} \times 1,2\% = 0,48800$$

Затем рассчитаем (все расчеты необходимо проводить с округлением до пяти знаков после запятой) коэффициенты заработной платы за каждый месяц K_3 : фактическую заработную плату работника за данный месяц Зв делим на среднюю заработную плату работников Зс, занятых в отраслях экономики Украины, за соответствующий месяц. Результаты вычислений оформляем в виде таблицы (таблица 6).

Валерий ШЕНДРИК,
председатель профбюро НИК
«Ускоритель» ННЦ ХФТИ

(Продолжение следует)

Таблица 6

Месяцы	1995 г.			1996 г.			1997 г.			1998 г.		
	Зарплата	Средняя зарплата	Коэффициент зарплат	Зарплата	Средняя зарплата	Коэффициент зарплат	Зарплата	Средняя зарплата	Коэффициент зарплат	Зарплата	Средняя зарплата	Коэффициент зарплат
	З _в	З _с	К ₃	З _в	З _с	К ₃	З _в	З _с	К ₃	З _в	З _с	К ₃
1	150	32,08	4,67581	250	103,28	2,42060	350	126,68	2,76287	350	136,82	2,55811
2	150	41,53	3,61185	250	108,95	2,29463	350	126,36	2,76986	350	137,85	2,53899
3	150	50,23	2,98626	300	117,55	2,55211	350	135,15	2,58972	350	149,76	2,33707
4	150	53,67	2,79486	300	116,28	2,57998	350	133,14	2,62881	350	146,39	2,39087
5	200	60,74	3,29272	350	119,44	2,93034	350	139,53	2,50842	350	148,61	2,35516
6	200	71,39	2,80151	350	125,47	2,78951	350	144,3	2,42550	350	158,01	2,21505
7	200	75,84	2,63713	350	130,46	2,68281	350	151,44	2,31115	350	159,21	2,19835
8	200	81,39	2,45730	350	129,99	2,69251	350	147,67	2,37015	350	153,21	2,28445
9	200	88,73	2,25403	350	132,7	2,63753	350	150,34	2,32806	350	156,4	2,23785
10	200	95,18	2,10128	350	134,87	2,59509	350	149,65	2,33879	350	156,07	2,24258
11	200	101,22	1,97589	350	132,27	2,64610	350	147,07	2,37982	350	155,54	2,25023
12	200	124,48	1,60668	350	151,51	2,31008	350	165,81	2,11085	350	176,09	1,98762
Всего			33,19532			31,13129			29,52400			27,59633

Начало в №39, №40, №41, №43

ВП ЗАЭС: ПРОФСПІЛКОВІ ПРІОРИТЕТИ

Реабилитационно-оздоровительная работа: изменения к лучшему

Состоялось очередное расширенное совместное заседание профсоюзного комитета и администрации ОП ЗАЭС, посвященное итогам летнего оздоровления и отдыха работников станции и членов их семей.

Открывая заседание, председатель профкома Запорожской АЭС Николай Захаров отметил, что в нынешнем году значительно увеличилось количество путевок и по сравнению с прошлым годом больше людей смогло оздоровиться. Председатель профкома поблагодарил заместителей генерального директора по персоналу за хорошую работу, в том числе за работу с пенсионерами и ветеранами, которые имеют возможность оздоровиться в профилактории ЗАЭС.

Далее на заседании были подведены итоги оздоровления работников ОП ЗАЭС и членов их семей за 9 месяцев нынешнего года.

За названный период было приобретено и реализовано 2223 санаторно-курортных путевок, в том числе и в санаторий-профилакторий ОП ЗАЭС, по которым оздоровились 19,8 процента от всего персонала станции. Из них — за счет средств профсоюзного комитета ГП НАЭК «Энергоатом» были приобретены 767 путевок, а за счет профсоюзного комитета ОП ЗАЭС — 1456. Для сравнения: за соответствующий период прошлого года приобретено 1905 санаторно-курортных путевок, по которым оздоровилось 16,5 процента персонала. Увеличить количество путевок, как было озвучено на заседании, в этом году удалось за счет изменения размера фонда оплаты труда НАЭК «Энергоатом» и соответственно — размера отчислений на оздоровление в соответствии с пунктом 11.5 Коллективного договора.

Как было подчеркнуто, профсоюзный комитет ОП ЗАЭС при заключении договоров с санаториями на 2008 год учитывал результаты заявочной кампании и замечания людей по условиям проживания в санаториях. Поэтому в нынешнем году старались приобретать путевки в номера повышенной комфортности.

Отдельно речь шла о санатории-профилактории Запорожской АЭС, в который за 9 месяцев было реализовано 763 путевки. Как и прежде, эти путевки остаются очень востребованными среди персонала станции. И судя по всему, такая тенденция будет крепнуть. Ведь уровень качества услуг по оздоровлению в профилактории постоянно растет. Так, в четвертом квартале этого года здесь будет введен в работу кабинет лабораторных исследований. А на 2009—2010 годы запланировано строительство нового жилого корпуса на 70—80 мест. Работы над проектом уже начаты, а его реализация позволит

увеличить число людей, проходящих стационарное оздоровление, до 140 человек в один заезд. Также в конце нынешнего — начале будущего года в санаторий-профилактории планируется перевести лечебное питание на заказную форму, что, безусловно, существенно разнообразит меню.

Что касается отдыха, то за 9 месяцев профсоюзы ОП ЗАЭС и ГП НАЭК «Энергоатом» приобрели и реализовали 2255 путевок для работников предприятия и членов их семей. В этом году больше всего людей отдохнуло в пансионате «Звездный» (506 человек), в СОК «Гилея» (462 человека) и в пансионате «Массандра» (419 человек). Показательно, что в нынешнем году почти в два раза увеличилось число людей, воспользовавшихся путевками выходного дня — на базах отдыха на Черноморском и Азовском побережье отдохнули таким образом 964 человека (это работники станции и члены их семей). В прошлом году, для сравнения, было 500. Дополнительно к этому было приобретено 105 детских путевок для семейного отдыха, больше всего из которых — в крымские пансионаты «Прометей+ВВ» и «Звездный».

Отдельно — о детском отдыхе. Нынешним летом было реализовано 1967 путевок в детские оздоровительные лагеря. Из них за счет профсоюзного комитета ГП НАЭК «Энергоатом» — 798, в детские оздоровительные лагеря «Кристалл» (Алушта) и «Ласпи» (Большая Ялта). В детский оздоровительный центр «Юность» в нынешнем году было реализовано около 700 путевок.

Таким образом, подводя итоги оздоровления работников ОП ЗАЭС и членов их семей за 9 месяцев 2008 года, профсоюзный комитет вынес постановление, в котором работа администрации и профсоюзного комитета предприятия в этом направлении признается удовлетворительной. А организация санаторно-курортного лечения тех работников, которые по результатам медосмотров, нуждающихся в нем, считать приоритетной задачей профсоюзного комитета на 2009 год.

Ирина РОМАНОВА

МАНДРУЙ УКРАЇНОЮ, ПІЗНАВАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ: 4 ЛИСТОПАДА — ДЕНЬ ЗАЛІЗНИЧНИКА

Збагнути красу Полісся допомагає вузькоколійка

Рівненщина. Полісся. Наш край. Земля сивих легенд і мелодійних пісень, земля вишивальниць, різьбярів і гончарів, поетів і художників, земля трудолюбивих поліщуків, земля атомників. Це земля, яка для багатьох із нас стала рідним краєм, але, проживши більше 30 років у Кузнецовську, ми багато чого про неї не знаємо. Для того, щоб заповнити ці прогалини, телерадіокомпанія «Рівне-атом» відокремленого підрозділу «Рівненська АЕС» нещодавно розпочала серію спеціальних репортажів на телебаченні і статей у станційній газеті «Енергія» під загальною назвою «Унікальне Полісся». І перша наша розповідь — про поліську вузькоколійку. Своєю статтею в «Атомнику України» хочемо ознайомити колег з інших АЕС України з нашим краєм, з його природою і людьми, з його минулим і сьогоденням.

...Ранок. Сонце ледве блиснуло із-за столітніх осокорів і заблищало промінням по залізничних рейках. Сьома година. Дизельний поїзд Ковель—Сарни прибув на станцію Антонівка. Юрба пасажирів висипала на перон, але більшість із них не поспішали його покидати, їх погляд був звернений у бік механічних майстерень, з-за рогу яких майже нечутно, ніби іграшковий, рухався поїзд. Саме його чекали пасажирів. Вузькоколійкою з Антонівки він вирушив до найпівнічнішого районного центру Рівненщини — Зарічного. По лінії руху 18 зупинкових пунктів і чотири станції: Володимирець, Біла, Острівськ і Зарічне.

У складі поїзда тепловоз і чотири вагони, по середках, коли в Зарічному базарі кількість пасажирів збільшується, додатково прикріплюють ще два вагони.

Поїзд обслуговують машиніст з помічником і два провідники. Всі вони мають чималий досвід роботи на залізниці, багато років працюють на вузькоколійці.

Одна із провідниць Олена Сидорчук уже 18 років працює на цьому маршруті, знає майже всіх людей, що постійно користуються його послугами, досконало знає історію вузькоколійки. Під час руху вона багато розповідала нам, подорожувальникам, в тому числі і про екстремальні ситуації, що траплялися в дорозі. Свідками двох із них стали й ми. Не встиг поїзд рушити від станції Володимирець, як знову зупинка.

Виявилось, що після нічної негоди повалена величезна сосна перегородила шлях. Але бригада поїзда, маючи чималий досвід, швидко впоралася з перепоною, бо під рукою були сокира і бензопила. Друга перепогода у вигляді поваленого буревієм дерева на 70-му кілометрі шляху була подолана ще швидше.

Якщо повернутися в минуле, то історія вузькоколійки сягає в далекі роки початку минулого століття. Підприємець пан Блюх, який володів землями на Володимиреччині і займався вивезенням лісу ще в 1902 році, почав будувати залізничну колію для полегшення доставки лісу до річки Горинь і подальшого його сплаву. Залізничне полотно було збудоване до станції Володимирець, а трохи пізніше, коли в містечку запрацював спиртзавод, побудували відгалуження й до Любешова, але ці лінії, пошкоджені під час війни, не були відновлені і до наших днів не збереглися. Хто мандрував з Маневич до м. Іваново (Білорусія), міг спостерігати залізничні насипи, що збереглися над Прип'яттю в с. Люб'язь Любешівського району.

Якщо глянути на мапу Рівненщини, то відстань від Антонівки до Зарічного не більше 50 кілометрів, але вузькоколійка йде зигзагами, бо не всі власники земель у ті часи дозволили її прокладати через свою територію і тому її протяжність — 106 км. Це найбільша із нині діючих вузькоколійок у Європі.

Проїжджаючи станцію Луко, мимоволі звертаєш увагу на зведений на роздоріжжі хрест-фігуру на честь Чесного Хреста. Такі фігури є майже в кожному поліському селі і служать своєрідними оберегами, захищаючи мешканців від усякого лиха. Праворуч від станції в глибокому лісі простягнулася ґрунтова дорога. Саме по ній останнім часом багато пасажирів поїзда здійснюють своє паломництво до невеликого кладовища в глибині лісу за три кілометри від станції. За інформацією газети «Рівне вечірне», в першу повоєнну зиму на цьому місці замерзла ціла

сім'я, зовсім трохи не дійшовши до людських осель. Жителі Луко весною поховали їх на місці загибелі за християнським обрядом. Сюди приїжджають з усіх куточків України, Білорусі і навіть Росії. Адже, за народними переказами, у тих, хто побуває на цьому незвичайному місці, зникали всі хвороби, а в кого не було дітей — потім обов'язково народжувалися. Правда це чи ні — кожен вирішує сам.

Перетнувши річку Стир, ми виїхали на територію Заріччянського району. В ці місця в роки першої світової війни було перекинута полк, в якому воював В.І. Чапаєв. Тут, під час бойових дій, він дістав поранення, а за відвагу — чин унтер-офіцера. Письменник Фурманов ці події описав у своєму оповіданні «Кладовище на Стиру» і частково згадав у своїй повісті «Чапаєв».

У роки Великої Вітчизняної війни у навколишніх лісах здійснювали рейди партизанські з'єднання О.Ф. Федорова та декілька білоруських партизанських загонів. Місця їх стоянок знаходилися поряд із залізничним полотном. Залишки подішних окопів, землянок і польового лазарету й зараз видніються з вікон вагонів.

Залізничний міст через Стир унікальний. Це єдиний у світі дерев'яний залізничний міст і єдиний в Україні, що охороняється. Матеріал (бук і ялина для підтримання його в робочому стані) частково привозять із Закарпаття.

Праворуч, зовсім недалеко від колії, видніється одне з трьох лісових озер. Озера на Рівненщині займають 260 кв. км, але найбільші з них — на Поліссі. Вони, ці одвічні витвори природи, ще довго будуть для нас загадками. Вчені й досі не можуть розгадати, чому одне озеро слугує каталізатором для іншого, чому в з'єднаних між собою озерах вода різна — в

одних блакитна, а в інших — чорніша чорної смоли.

Цікаву історію розповіла провідниця і про село Борова. Вона також сягає в роки першої світової війни. Поранені вояки німецької і австро-угорської армії після одужання залишалися у навколишніх хуторах, брали собі за друзин місцевих красунь і будували садиби на місці нинішнього села Борова. Відтоді в цій місцевості трапляються біляві чоловіки з голубими очима. Зі слів провідників, вони легко впізнають жителів Борової, незалежно від того, на якій станції ті роблять посадку.

Навколишні ліси багаті на гриби, ягоди, лікарські рослини. Чимало звірини. Лісництва займаються не тільки лісозаготівками, а й відтворенням та раціональним використанням лісоосновних ресурсів, тому саме тут збережено унікальні куточки незайманої природи.

Антонівська вузькоколійка для більшості жителів цього поліського регіону є єдиним видом транспорту, яким вони користуються здавна, адже відсутність доріг з твердим покриттям не дає можливості відкрити регулярні автобусні маршрути, а ті, які навіть відкриті, не завжди курсують.

У 60—90-ті роки минулого століття по маршруту курсувало два пасажирських потяги — денний і вечірній і два вантажних, адже на той час по лінії руху було збудовано чимало консервних заводів, лігоспів, які переробляли гриби, ягоди, дичину. Цю продукцію перевозили по вузькоколійці.

Не могли ми, мандрувальники, не звернути уваги і на поля, які траплялися нам по лінії руху — прибрані, охайні. За словами Олени Олександрівни, поліщуки ведуть натуральне господарство. Люди тут привітні, саджають багато городини, а восени обмінюють на різні товари. Техніки на полях не видно, головними помічниками селян є коні, які замінюють їм трактори, комбайни і машини. Слугують людям і як таксі.

В останні роки окремі туристичні поїздки вузькоколійкою організовувалися для гостей України із Канади, США, Німеччини, Франції та Італії. Вони милувалися незайманою природою Полісся, знайомилися з минулим і сьогоденням краю, каталися на конях, захоплювалися концертами місцевих фольклорних ансамблів, смакували юшкою біля багаття і брали участь у театралізованих дійствах. Отож запрошуємо і вас помилуватися красотою Поліського краю, запрошуємо в подорож вузькоколійкою.

Вузькоколійкою мандрували і своїми враженнями поділилися члени Національної спілки журналістів директор ТРК «Рівне-атом» Петро КРАТІК і редактор ТРК «Рівне-атом» Ольга КРАТІК

ПІДТРИМКА ЗДОРОВИХ УМОВ ЖИТТЯ ПРАЦІВНИКІВ ВП ХАЕС

● Спорткомплекс Хмельницької АЕС очолює заслужений працівник фізичної культури і спорту Станіслав Балаян. Йому є що доповісти про успіхи цеху здоров'я ВП ХАЕС, адже кілька років поспіль атомники Нетішина передують серед інших колективів ДП НАЕК «Енергоатом». Нещодавно посланці ХАЕС брали участь в етапі 15-ї галузевої спартакиади. Право представляти атомну сферу було довірено таким перевіреним фізкультурникам, як Р. Сухарь та І. Абрамович (армреслінг), В. Мазуров, С. Кузьмінчук, В. Стецюк, А. Олендер (волейбол), С. Захарченко та В. Караченко (футзал) та іншим.

На початку жовтня в Нікополі відбулися фінальні змагання 17-ї спартакиади серед провідних колективів фізичної культури України, де у фіналі нетішинці виступили успішно, подолавши перед цим кращі спортивні дружини Чернівецької, Івано-Франківської, Тернопільської, Львівської та Рівненської областей.

Звичайно, сприяє гарним результатам внутрішня спартакиада, яка виявляє найкращих спортсменів.

Після семи видів VIII спартакиади ВП ХАЕС першість утримує колектив енергоремонтного підрозділу. Тільки на очко відстає від лідерів фізкультурна дружина турбінного цеху. Залишилося три види: шахи, футбол та гандбол. Щодо останнього виду, то маємо команду вищої ліги, яка нині посідає четверту сходинку в чемпіонаті України. Добре виступає в чемпіонаті області футбольна команда «Енергетик», утримуючись серед призерів.

Волейбол, баскетбол, гандбол, плавання, теніс, футбол — це арсенал оздоровлення працівників ХАЕС. І він використовується вміло та за призначенням.

● Цьогоріч виповнюється 70 років від появи такого виду спорту, як боротьба самбо. Нині вона поширена на усіх континентах і фактично має право на входження до олімпійської програми. Але це поки що не здійснилося. Відбувся цей вид єдиноборства в Україні і, зокрема, Нетішині. Три заслужених майстри спорту, чотири майстри спорту міжнародного класу, не кажучи вже про плеяду просто майстрів — це «ужинок» секції боротьби самбо КДЮСШ профкому ХАЕС, якою опікується заслужений тренер України Геннадій Горохов.

Нині в секції, де займається майже півтори сотні атлетів, три учасники збірної України — Руслан Задворний, Дмитро Бабійчук та Іван Васильчук. Вигравши у своїх вагових категоріях чемпіонат країни, вони планують гарно виступити і на чемпіонаті світу. Підрастає й талановита юнь — брати Гонгало, Віктор Мельник, Антон Вагнер... Боріться, поборете!

СПОРТИВНІ ЗАХОПЛЕННЯ АТОМНИКІВ

Алена Горескул стала первою на міжнародних змаганнях

С очередным успехом с международных соревнований вернулась самая титулованная энергодарская шахматистка (имеющая высшее звание в этом виде спорта — гроссмейстер), работница Запорожской АЭС Алена Горескул.

Турнир, в котором участвовала Алена, проходил в Швейцарии, и, как выяснилось, энергодарская спортсменка участвует в нем ежегодно. Более того, практически каждый раз она становится победительницей этого турнира.

Этот год не исключение. Алена Горескул заняла первое место среди женщин. Хотя в основном ее соперниками были мужчины: с ними она мерялась силами, так как среди женщин набрала максимальное количество очков. Всего в турнире участвовало 54 шахматиста (гроссмейстеры и кандидаты в мастера спорта) из более 15 стран мира.

Лариса ЛЕВИЦКАЯ

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

За день людський мозок генерує..?

За все життя жіночий організм відтворює 7 млн. яйцеклітин.

Доросла людина робить приблизно 23 000 вдихів і видихів за день.

Права легеня людини вміщає в собі більше повітря, ніж ліва.

У людини приблизно 2 млн. потових залоз. Доросла людина з кожним літром поту втрачає 540 калорій. Чоловіки пітніють приблизно на 40% більше за жінок.

Тонка кишка за життя людини має довжину близько 2,5 м. Після смерті, коли мускулатура стінки кишки розслабляється, її довжина сягає 6 метрів.

З моменту народження в мозку людини є 14 млрд. клітин, і ця кількість до самої смерті не збільшується. Навпаки, після 25 років вона зменшується на 100 тис. за день. За хвилину, витрачену вами на читання сторінки, помирає близько 70 клітин. Після 40 років деградація мозку різко прискорюється, а після 50 нейрони (нервові клітини) усихають і зменшують обсяг мозку.

Діти народжуються без колінних чашечок. Вони з'являються тільки у віці двох-шести років.

У головному мозку людини за одну секунду відбувається 100 000 хімічних реакцій.

За день людський мозок генерує більше електричних імпульсів, ніж усі телефони світу.

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Адреса редакції: вул. Шота Руставелі, 39/41
оф. 708, м. Київ, 01033
Газета «Атомник України»

Головний редактор
Микола ПЕТРИЧЕНКО
Телефон/факс: 496-52-98
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com

Газета виходить щотижня
Індекс — 21766

За точність викладених фактів відповідальність несе автор

Редакція листується з читачами лише на сторінках газети

При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована у ВАТ «Видавництво «Київська правда»: 04136, Київ-136,
вул. Маршала Гречка, 13.

Замовлення 2593 Тираж 5100

Ціна договірна